

UNSAON PAGLIKAY UG PAGPAKGANG SA BIRD FLU?

1. Ayaw ug kaon ug hilaw nga karne sa manok, itik, pato ug susamang mananap ug itlog niini.
2. Ayaw ug palit o kaon ug gipalusot (smuggled) nga poultry meat.
3. Ayaw paduol sa mga resident, wild o migratory nga mga langgam.
4. Ayaw ug adto sa mga dapit nga menus ang sirkulasyon sa hangin.
5. Ayaw buhii ang inyong mga binuhi ug mosagul sa mga la-aw nga mga mananap.
6. Ayaw ug adto sa mga poultry house o dapit nga gitapok ang mga buhi nga mga manok, langgam ug mga susamang mananap sama sa mga baligyaanan niini.

DUGANG MGA PAHINUMDOM:

1. Lutua ug maayo ang karneng manok ug mga susamang mananap ingon man ang itlog.
2. Hugasi ug maayo ang kamot pinaagi sa sabon ug tubig human mohikap sa mga manok, itik ug susamang mga mananap.
3. Kung magduda ka human nakakontak sa maong matang sa mananap, pag sul-ob ug mask ug daling pahiling sa doctor.
4. Kaon ug sustansiyado ug balanse nga pagkaon ug regular nga mag-ehersisyo.
5. Patupok ug flu shots kung pirme ka nga ma-expose sa mga manok, itik, langgam ug mga susamang mananap.
6. Kung adunay mamatikdan nga dili kasagarang pagkamatay o pagkasakit sa mga manok, itik ug mga susamang mananap itaho gilayon sa labing duol nga buhatan sa agrikultura ug beteryaryo.

“A food-secure and resilient Philippines with prosperous farmers and fisherfolk”

Tinubdan sa Impormasyon:

Bureau of Animal Industry

Technical Adviser:

JEKEM D. SANCHEZ

Livestock Focal Person / Agriculturist II
Field Operations Division

Gihubad Binisaya ug Gihimo sa:

DEPARTMENT OF AGRICULTURE - CARAGA REGION

Regional Agriculture and Fishery Information Section

Capitol Site, Butuan City

Tel. No. (085) 815-2009 (213)

Fax No.: (085) 341-2114

Inabagan sa:

LIVESTOCK PROGRAM

Caraga Region

www.facebook.com/darfo13

da13caragainfo@gmail.com

INFO BULLETIN NO. 06 - 2020

Livestock Program

BIRD FLU

(Avian Influenza)

UNSA ANG BIRD FLU ?

Ang **Bird Flu o Avian Influenza (AI)** usa ka mananakod nga sakit sa mga manok ug uban pang may pako nga mga mananap sama sa langgam, pugo, itik, ug uban pa binuhi man o laaw o wild.

Kini nga sakit dala sa virus nga gitawag ug **Orthomyxovirus** nga makaapekto sa mga langgam ug sa tawo.

DUHA KA KATEGORIYA SA AI:

Low Pathogenic (LPAI)

Mahimong wala o adunay pipila ka simtoma lamang.

High Pathogenic (HPAI)

Daghan ang pwede maapektuhan ug mangamatay (high mortality).

Ang **HPAI** posibleng moresulta sa kalit nga pagkamatay sa mga apektadong mananap ug mahimong moabot sa 100% nga pagkahurot sa mga binuhi (mortality rate).

MGA TIMAILHAN SA APEKTADONG MANANAP:

Mga Simtomas nga Makita (physical appearance)

1. Magluya ug dili ganahan mokaon.
2. Kalit nga pagkunhod sa produksiyon sa itlog.
3. Paghubag ug pagkalagum sa tapay ug pasong.
4. Maughan (dehydration).
5. Pagtuskig sa kaunoran.
6. Pagbantok sa mata (severe congestion of conjunctiva).

Mga Simtoma nga Makita pinaagi sa Laboratoryo:

7. Pagtubod sa lamog-lamog sa ubol-ubol (excessive mucous exudates in tracheal lumen).
8. Pagdugo sa ubol-ubol (severe hemorrhagic tracheitis).
9. Pagbantok sa kidney (severe kidney congestion).
10. Pagpundo sa asin-asin (urate) sa kidney partikular sa renal tubules.
11. Pagdugo ug pag-ukyat sa obaryo.
12. Pagdugo ug paghubag sa batikulon.

SA UNSANG PAAGI MOTAKBOY ANG BIRD FLU?

1. Ang kontaminado nga itlog pwede nga maoy makatakod sa mga piso sa incubator.
2. Kontaminado nga bahug, tubig, ekipo ug bisti.
3. Direktang kontak sa iti o secretion sa apektadong manok ug uban pang may pako nga mga mananap.

Ang mga waterfowl ug seabirds posibleng maoy makadala sa virus ngadto sa pundok sa mga binuhi sama sa manok, itik, pugo ug uban pa.

“WALA PAY TUKMA O PIHO NGA TAMBAL ALANG SA BIRD FLU”

